

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
Belváros
Mercy-u. 6. sz.
I. emelet.
Telefon 608
Nyomdai telefon
146.

POLGÁRI UJSÁG

Előfizetés:

Helyben és
- vidéken -

Egész évre 12K

Fél évre . . 6,,

Negyed évre 3,,

Egy hónapra 1,,

Egyes szám ára 2 fillér.

Politikai napilap.

Megjelenik naponként délelőtt 10 órakor.

Szomorú sorozás.

Satnya nemzedék áll mindenütt a mérce alá. Ez a panasz jön az idej sorozásokról és jóllehet az orvosok nagyon enyhe mértéket alkalmaznak, igen sok helyen alig tudják a felét összehozni azoknak az ujoncoknak, akiket a papíron a folyó esztendő ujoncszükségletének fedezésére statisztikailag besoroztak.

Eddig az volt a legnagyobb baj, hogy községeket járt végig a sorozó-bizottság és egész községben egyetlen sorköteles legényt se talált. Ott jártak túl a tengeren, új hazát, új keresetet alapítva maguknak.

Másutt nem volt elég a legény. Az egyke megtizedelte a soraikat és a feltevészerű mennyiséget egész sor község nem tudta kiállítani.

Most meg a harmadik veszedelem üti fel a fejét. A mi kevés legényt az egyke és a kivándorlás elszaporodása itt hagyott, az annyira vézna, annyira nem katonának való, hogy a sorozó bizottságok még a satnyákból se tudják összeszedni azt a mennyiséget, amelyre szükségük van.

Szomorú sorozása van az országnak. Egyeseknek, családoknak talán öröm, hogy a fiu nem vált be katonának, de a köz szempontjából bizony módfelett elszomorító, hogy a nemzet-szaporító elemét az országnak így

43

A tábornok titka.

Október 3. Ma fényes híreket kaptunk a harctérről. A madrasi lovasságnál szolgáló Barchay hozta a híreket. Pollock a múlt hó 16-án diadalmasan bevonult Clabulba. Lady Solet megmentette Shakespear és a többi tusszal együtt biztonságba helyezette a britt táborban. Te deum laudamus!

Ez és a város sorsa tán döntő befolyással lesz erre az átkozott ügyre. Hiszem, hogy Pollock nem lesz nagyon válogatós. Ez a várost fel kell gyújtani és sóval kell behinteni helyét. A székházat és a palotát is föltétlenül el kell pusztítani. Hadd tudja meg Burnes, Mc. Naghten és a többi derék bajtárs, hogy honfitársaik, ha már nem tudták őket megvédeni, legalább megboszulják magukat. Nagyon rossz érzés, látni, hogy mások egyik dicsőséget a másik után aratják, mi pedig be vagyunk ékelve ebbe a rongyos völgybe és alig volt egy-két nyomoruságos kis csetepaténk. Nekünk is tenni kell valamit!

Egy benszülött hadnagy ma egy hegy-larót hozott, aki azt mondta, hogy a fölkelők tíz mértföldnyire északra, a Terada-völgyben gyülekeznek és meg akarják támadni a legközelebbi őrséget. Bár nem sok hitelt adhatunk az ilyen híreknek, de azért mégis lehet valami igaz benne. Azt ajánlottam, hogy lövessük agyon a hirmondót, így legalább nem kétszínűsködhetik és nem árulhatja el a mi előnyomulásunkat. Elliott vonakodott. Házoruban nem szabad az ilyen alkalmat elmulasztani. Utálom a fél munkát. Cromwelt kivéve,

pusztítja a hármass nyavalya: egyke, a kivándorlás és a satnyaság.

Most már nemcsak a gyár nem tud munkást találni, hanem a hadsereg se kap katonát. A férfinepség eleje pusztulásnak indult. Rossz nevelés, puhitó életrend, ferde szokások egyaránt megteszik a hatásukat. Az iskolai testedzés kevés, a tanuló szellemi lenyűgözése pedig tanulságosan nagy. Az ép testben erős lélek klaszszikus igazsága nem tud sem az iskolai, sem a házi nevelésben diadalmasan érvényesülni.

A megélhetés pedig drága, a táplálkozás rossz, a nyomoruság pusztít, hát természetes, hogy ez mind együtt satnyává teszi a nemzedéket, amelyre a munkának, a hadseregnek és így az országnak is szüksége van. A pedagógiának, szociológiának és a politikának ezzel a problémával foglalkoznia kell!

A hentesek napja.

A Szent István napi zászlószentelési ünnepély.

Napsugaras Szent István napán tartották meg a temesvári hentesek zászlószentelési ünnepségüket. Ilyen sikerült ünnepélyre alig akadt még példa a közelmúltban s a hentesek büszkéik lehetnek erre a kifogástalanul rendezett zászlószentelési ünnepélyre. A rendezőség nem kimélt sem testi, sem anyagi áldozatot s olyan napban részesítette a hen-

egyedül a zsidók tudtak logikusan hadakozni. Végre is abban egyeztünk meg, hogy fogva tartjuk és csak akkor fogjuk kivégezni, ha a hírei hamisaknak bizonyulnak. Remélem, mi is meg tudjuk majd mutatni, hogy mit tudunk.

Azok a bajtársak, kik a harctéren vannak, bizonyára lovagok lesznek, vagy megkapják a Bath-rendet, míg nekünk, szegény ördögöknek, kiknek sokkal felelősségteljesebb a szolgálatunk és sokkal több izgalmat állunk ki, alighanem felkopik az állunk. Elliottnak meggyült az ujjja.

A legelső csapat egy nagy rakomány mártást hagyott hátra nekünk, de a hozzávaló ennivalót elfelejtették. Odaadtuk a Sorvars lovasságnak, azok kiitták a csajkájukból, mintha csak likör lett volna. Hallottuk, hogy 1-2 nap múlva egy nagyobb csapat érkezik a harctérről. A calcuttai díjban megfogadtam Cleopatrárt.

Október 4. A hegylakók, azt hiszem, nagyban mozgolódnak. A ma reggel érkezett két kémünk is azt jelentette, hogy a Terada-szoros körül gyülekeznek és az a vén gazember, Zemann áll az élükön. Már többször tanácsoltam a hadvezetőségnek, hogy adjanak neki egy teleskopot, akkor legalább semleges marad. Hej, ha egyszer a kezem ügyébe kerülne ez az ember! Holnap reggelre várjuk a csapatot. Nem is kezdjük meg előbb a támadást, míg meg nem érkeznek. Ezek a fickók nem dicsőségért, hanem csak sarcolásért harcolnak, de azt meg kell engedni, hogy nagyon vitézek. Egy remek tervet eszeltem ki,

tesek ipartársulatát, amelynek emléke arany betűkkel lesz bevésve az egyesület annaleiseibe.

Az ünnepségek már szombaton este kezdődtek, amikor a Metropol-szálló kerthelyiségeiben ismerkedési estély volt, amelyen az idegenből érkezett vendégek is részt vettek.

A tulajdonképeni ünnepély szombaton reggel kezdődött. Délelőtt a koszorus lányok összegyűltek a zászlóanya Dulácska Andrásné lakásán s innen hosszú kocsisorban bevonultak a Belvárosba, ahol a székesegyház előtt álltak meg. A menetben a következők vettek részt:

Diszhölgyek: Piszika Sándorné, Martin Adámné, Lang Gyuláné és Steigüber Istvánné. Koszoruspárok: Benda Malvin — Szűcs György, Csermak Rózsika — Hornischer Pál, Csermak Olga — Braun Károly, Csermak Ilonka — Orsós István, Donauer Erzsike — Molnár István, Eszmüller Anna — Dulácska Károly, Gójke Etelka — Lichtfusz Mátyás, Graf Irma — Bundi Ferenc, Götz Irma — Haunold Frigyes, Holub Karola — Hersdörfer János, Haunold Mariska — Knopp Károly, Kocsi Vilma — Dulácska Ferenc, Kizling Mici — Römer József, Joanovits Mariska — Stadtmüller Agost, Lengenfelder Erzsé — Kosztics Péter, Maschek Irma — Polcs György, Muntyán Paula — Haunold Kálmán, Müller Margit — Graf Gusztáv, Novák Vilma — Dulácska János, Novák Laura — Makódy Arpád, Orsós Irén — Zimmer Dezső, Popovits Olga — Szedlak József, Piffi Mariska — Fén Alajos, Muncsilla Vilma — Olárius Illés, Saruga Istvánka — Stefanovits Tamás, Saruga Irén — Gyurovits Szvetozár, Saruga Irma — Neumann Károly, Schiller Giza — Bajusz Raimund, Simonit Alexandrin — Gulásch Hubert, Schlager Melanie — Fáy János, Schanner Lujza —

melyet Elliott is melegen pártol. Istenem, ha sikerülne, akkor pompás fogást csinálunk! Ki fogjuk híresztelni, hogy a várt csapatnak a völgyben elébe megyünk és azzal együtt zárjuk el a völgy azon torkolatát, ahonnan a támadást várjuk. Ehelyett azonban az éjjel elmegyünk a várt csapat táboráig. Ott az én kétszáz emberemet a kocsikba rejtem, a csapattal pedig visszatérek. Barátunk, már t. i. az ellenség, ha meghalja, hogy mi délek mentünk, a csapat pedig északnak, azt fogja hinni, hogy mi husz mértföldnyire vagyunk és elő fog bujni a rejtékéből. Akkor mi rajtuk ütünk és úgy meg fogjuk őket táncoltatni, hogy jövöre elmegy a kedvük. Ő britt Felsőge valamely csapatával kikezdeni! Szinte tükön állok, annyira türelmetlen vagyok.

Elliott két ágyut oly ügyesen alakított át, hogy inkább zöldeséges kocsiknak, sem mint ágyuknak néztek ki. Nehogy meglássák a tüzéséget, mely esetleg gyanut kelthetne, a legénységet a kocsikba, az ágyuk közvetlen közelébe rejtettük, hogy minden pillanatban készen állhassanak megkezdeni a tüzelést. A gyalogság képezte az elő és hátvédet. Ami bizalmas és diszkrét sipolt szolgálóknak azt a tervet árultam el, melyet nem akartunk végrehajtani.

B! Ha azt akarod, hogy valami minél gyorsabban terjedjen el az egész országban, úgy csak sugd meg titoktartás kikérése mellett a bizalmas, benszülött szolgálóknak!

8.45 este. Most megyünk a csapat elibe Szerencse föl!!! (Folyt. köv.)

Fáy János, Zimmer Mici — Olárius Péter, Czáger Tila — Müller Antal.

A templomban Csernoch János misét celebrált, melynek befejeztével gyönyörű beszéd kíséretében beszentelte a drága, nehéz selyemből készült zászlót. Majd a szegbeverés vette kezdetét. A templomban Csernoch püspök verte be az első szeget, mire kinn a Losonczytérben felállított díszsátorban folytatódott ez a művelet. Dulácska Andrásné zászlóanyja után Telbisz Károly dr. udv. tan. polgármester, majd pedig Steigüber István társulati elnök, Metz János stb. következtek.

Délben egy órakor a Délvidéki Kaszinó nagytermében fényes bankett volt, amelyen 200 vettek részt. A bankett kitűnően folyt le s a kifogástalan rendezésért Saruga Lajos vendéglőst illeti a dicséret. Délután a Polgári Lövéldében tombola, világposta, szépségverseny és egyéb szórakozás közepette folytatódott az ünnepély, amelyet reggelig tartó tánc fejezett be.

A várakozáson felül sikerült zászlószentelési ünnepély sikere Steigüber István elnök, Piszika Sándor, Metz János, Dulácska András és a többi ambiciózus rendező nevéhez fűződik.

Egy apagyilkos elfogatása.

A temesvári rendőrség sikere.

Kitűnő fogást csinált péntek délben a temesvári rendőrség. A pályaudvaron sikerült letartóztatni egy apagyilkos oláh embert, aki a szükségesben keresett menedéket.

A józsefvárosi állomáson pénteken Erdei Adám rendőrbiztos volt az ügyeletes rendőrtiszt. Délben Erdei megtudta, hogy a torontálmezei Románkécsa községben meggyilkolva találták Birgyán Mitru ottani hatvan éves öreg gazdát. A gyilkosság gyanúja Birgyán fiára irányult, aki a községből eltűnt. Erdei ezen értesítés után végigszemlélte az összes elegendő utasokat s ezalatt sikerült neki egy gyanús külsejű, bozontos haju oláh embert letartóztatni.

A vallatás folyamán kiderült, hogy a letartóztatott neve Birgyán Tódor, s fia a meggyilkolt földmivesnek. A negyven éves embert erre bevették a rendőrfőkapitányságra, ahol Mikeš Gábor dr. rendőrkapitány kivallatta s aki előtt beismerete, hogy ő ölte meg az apját. Birgyán Tódor egyike a legveszedelmesebb embereknek. Evék óta rettegésben tartja az egész vidéket s bünrészes egy rablógyilkosságban, amelyet közösen végzett a most meggyilkolt atyjával és öregatyjával, akikkel ezért együtt is ült a börtönben. Birgyán Tódort az apja ezelőtt egy héttel kiüzte a házából. Ugyanis a fiatal Birgyán nem akarta végrehajtani az apja egy parancsát. Ez a parancs nem volt csekélyebb, minthogy Tódor gyujtsa meg apja egy haragosának a házát. Tódor erre nem mutatott hajlandóságot, mire az atya kiüzte a házából. Napokon át a kukoricaföldeken élt s sült kukoricából tartotta fenn magát. Csütörtökön visszatért a faluba s bement a szülői házba. Itt az anyja fogadta. A kiéhezett Tódor elsősorban egy darab kenyeret kért. Anyja nemhogy teljesítette volna a kérést, hanem ellenkezőleg ajtót mutatott neki. Erre a fiu odakiáltotta anyjának.

— Még ma meggyilkolom az apámat!

Tervét az éj folyamán hajtotta végre. Csendesen odalopózkodott a folyosón alvó atyjához s egy revolverből többször az öregre lött. Reggel holtan találták Birgyán Mitrut. — Az apagyilkost még pénteken átadták a csendőrségnek, amely átkísérte a nagykirályi királyi ügyészséghez.

Jellemző a »humánus« büntető perrendtartást ismerő börtönviselt embereknek a gondolkodása. Birgyán Tódor tudja, hogy nem fogják akasztani. Többek közt kijelentette, hogy ezért a büntetéért legfeljebb 10—15 évet kap s ha akkor kiszabadul legálább élvezeti az apjától maradt örökséget.

Antiquár iskolakönyvek a jövő tanévre már kaphatók a Polatsek-féle könyvkereskedésben Temesvárott.

A feleség előtt a halálba.

Jankovits Milán dr. kincstári alügyész öngyilkossága.

Megrázó tragédia játszódott le tegnap, vasárnap egy helybeli szálloda vendégszobájában. A temesvári előkelő társadalomnak egy közkedvelt fiatal tagja, aki alig két éve élt közöttünk, egy pisztolydurranással véget vetett az életének. Jankovits Milán dr. kir. kincstári alügyész tegnap délelőtt fél tizenkét órakor a józsefvárosi »Korona« szállóbeli lakásán a felesége szemeláttára fejbe lötte magát és azonnal meghalt. Regényszerű életet élt ez a szimpatikus, élete legszebb korában elhunyt fiatal ember. Prototipusa volt azoknak a kényelemszerető hivatalnokoknak, akik bármennyit keressenek is, soha sem tudnak megélni jövedelmükből.

Jankovits Milán dr. öngyilkosságát anyagi zavarok idézték elő. Sokat költekezett, de a jövedelme nem bírta ki a passzióit. Adósságokat csinált s ezeket újabb adósságokból egyenlítette ki. Utóbbi időben már annyira benneuszott az adósságokban, hogy már nem volt elég ereje ahhoz, hogy rendezze pénzügyi dolgait. Feleséges ember volt, de öt évi boldog házasság után el akart válni a nejtől, mert nem tudta úgy eltartani, ahogy ezt azelőtt tette. A télen egy színésznő társaságában látták sokat s lehetséges, hogy ebben a társaságban is sok pénzt vert el. Emellett Jankovits dr. szorgalmas, derék hivatalnok volt. Társai, felebbvalói szerették, tisztelték. A temesvári társadalmi életben is tevékeny szerepet játszott. Tragikus halálának híre már a tegnapi déli órákban villámgyorsan járta be a várost s mindenütt nagy részvétet keltett. A részvét megnyilvánulása különösen Jankovits fiatal felesége felé fordult, aki a nagybecskereki gör. kel. szerb esperesnek a leánya. Jankovits alügyész közeli rokona volt Bogdanovits Lucián karlócai gör. kel. szerb patriarchának, akinek protekciója révén jutott Temesvárra.

A szenzációs öngyilkosság részleteiről tudósításunk a következő:

Előzmények.

Nagybecskereki előkelő családból származott Jankovits Milán dr. Tanulmányait Nagybecskereken, majd Budapesten végezte el s a doktorátus megszerzése és az ügyvédi vizsga letétele után Nagybecskereken ügyvédi irodát nyitott. Nem sokáig működött ezen a pályán, amihez egyáltalán semmi ambíció sem fűzte. Közeli rokona Bogdanovits Lucián, szerb patriárka protekciójával két év előtt az ügyvédi pályáról átlépett a hivatalnoki pályára s a temesvári királyi kincstári ügyészséghez alügyésszé neveztetett ki. Jankovits Milán dr. évi jövedelme meghaladta az 5000 koronát, de ebből a jövedelemből nem tudott megélni. Felesége Stroics Jolán, a nagybecskereki görög keleti szerb főesperes leánya öt évvel ezelőtt ment férjhez hozzá s egy csomó pénzt hozott a házhoz. Habár Jankovitsnak is volt egy kis vagyona, az ezresek egymás után tűntek el. Jankovits, aki akkor még Nagybecskereken ügyvédeskedett, nagy ur háztartást tartott s privát passziói is sok pénzbe kerültek. Amikor Temesvárra kinevezték alügyésznek, már csak a saját és felesége vagyonának roncsait hozta magával. Evi ötezer koronára rugott a jövedelme, de ez a pénz mind kevés volt neki. Adósságokat kezdett csinálni s amikor látta, hogy nem bírja a fiatal feleségét úgy eltartani, ahogy ehhez szokva volt, nap-nap után idegesebb lett. A családi élet, amely eddig a legpéldásabb volt, most megváltozott. Jankovits imádta a feleségét s mégis kénytelen volt különválni tőle, mert önérzete nem engedte, hogy szive bálványára nélkülözést szenvedjen a férj oldala

mellett. Rövid idő előtt az asszony hazatért szüleihez s ekkor megkezdődtek a válás iránti lépések. Az alügyész a Koronaherceg szállóba költözött s csak e hó elején, mikor a szállót renoválás miatt bezárták, költözött ki a józsefvárosi Haunold-féle »Korona« szállóba.

Egy hét előtt Jankovits alügyész beteg jelentett s otthon maradt a hivatalból. Az anyagi zavarok miatt idegete nap-nap után mindjobban felmondta a szolgálatot és Jankovits barátai szomorúan látták a vigkedélyű fiatal ember elváltozását. Napok óta sötét terveket kovácsolt s két nap előtt

visszatért a felesége.

A fiatal asszony azért jött Temesvárra, hogy a válás útjait egyengesse. Két napig itt tartózkodott s állandóan együtt volt az úrval. Tegnap mindketten el akartak utazni s délelőtt Jankovits még fölkereste egyik barátját, akitől egy utitáskát kölcsönzött, hogy Szabadkára utazhasson. Tervét később megváltoztatta s feleségével elhatározta, hogy Budapestre utaznak. Jankovitsné az utazás előtt elment üzleti bevásárlásokat eszközölni s ezalatt határozta el magát a férj a végzetes tette.

Szervusz Jolán!

Féltizenkettőkor jött vissza Jankovitsné a bevásárló utjáról a szállóba. Amikor be akart lépni a szobába, a férj alakjával találta szemben magát. Az ajtó még nyitva volt és Jankovits a bal kezét felesége felé nyujtva odaszólt hozzá:

— Szervusz Jolán!

s a következő percben jobb kezében szorongatott kis Browning revolverét halántékához illesztve, a fegyvert elsütötte. A kis golyó belefuródott az agyba s a szerencsétlen ember odaesett a felesége lába elé, aki velőtrázó sikolytással borult a férjére. Ekkorára előkerült a szállodai személyzet, amely azonnal orvosért és a rendőrségre sietett. Két orvos is rohant a borzalmas tett színhelyére. Weisz Feodor dr., Jankovits kezelőorvosa és Frank János dr. kerületi orvos siettek elő, akik azonban már nem segíthettek. A hétmilliméteres kis Browning golyója néhány pillanat alatt véget vetett a harminchat éves férfi életének. A helyszínen csakhamar Thierjung Mihály józsefvárosi rendőrkapitány és Szladek rendőrbiztos jelentek meg, akik jegyzőkönyvet vettek fel az esetről s a hulla elszállítása irányában intézkedtek. Nemsokára megjelentek a Szent Margit temetkezési vállalat emberei, akik a holttestet beszállították a józsefvárosi temető halottaskamrájába, ahonnan ma viszik a vasútra s szállítják el Nagybecskerekre, ahol az ottani temetőben helyezik örök nyugalomra.

Nincs kedvem semmihez!

Az öngyilkos Jankovits Milán dr. már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Ezekről a tervekről nyilatkozott az öngyilkos testi-lelki jóbarátjának, Bárdy István Máv. tisztviselőnek, akit még Nagybecskerekről ismer s aki Jankovitsnak két lovagias ügyben segédkezett. Két nap előtt feldult arccal lépett Jankovits a barátja szobájába, aki meglepetve kérdezte, hogy mi baja?

— Nem élet ez a nyomoruság! — válaszolt neki Jankovits elkeseredetten. Ez az állandó pénzzavar csaknem az örülésbe visz. Látod milyen gyáva az ember! Ma is elhatároztam, hogy eldobom magamtól azt a terhet, amikor odaillesztettem a Browning hideg csövét az agyamhoz, akkor kiesett a kezemből a fegyver. Gyáva voltam és elejtettem a revolvert. Nagy, borzasztó nagy eltökéltség kell az ilyesmihez?

Bárdy persze ezért a beszédért jól megdorgálta barátját s órahosszat beszélt a fejébe, csakhogy lebeszélje az ilyen ostoba tervekről. Tegnap délelőtt ismét beállított Jankovits a barátjához, akitől elkérte az utazótáskáját, mert Szabadkára akart utazni egy ottani rokonához. Most is nagyon kedvetlen volt s bucsuzáskor még ezt mondotta barátjának:

— Már végleg elvagyok keseredve, nincs kedvem semmihez, ez így nem élet!

Ezzel elment, vissza a szállóba s megvárta a feleségét. Utóljára akarta látni a szive bálványát s aztán becsukta a szemeit, megnyomta a kis fegyver ravaszát s a következő pillanatban már nem érzett semmit. Csak egy szerencsétlen fiatal teremtség zokogása volt egy szépen kezdődő regénynek a végakkordja . . .

NAPIHIREK.

— Temesvár, aug. 22.

Apróságok.

Örömhír a lapban.

A kormány tudvalevően több darab ezerkoronás tanulmányi ösztöndíjat tüzött ki újságírók részére. Nagyban fő most az illetékes emberek feje, hogy kinek adják az ösztöndíjakat. Hát ha mindenáron olyannak akarják adni, aki valóban rászorul, akkor az illetékesek figyelmébe ajánljuk Szentes város egyik kis lapját. Az illető lap felelős szerkesztője nemrégiben szabadságra ment s elutazott Heringsdorfbá. Néhány hetet töltött ott s tegnap este érkezett vissza szeretett városába. Ebből az alkalomból a hazatért szerkesztő lapjában a következő megható hirt jelent meg a napihirrovat élén:

— **A mi örömhírünk.** Bánfalvi Lajos, felelős szerkesztőnk vonata a múlt héten indult el Heringsdorfból, a kies tengerparti üdülőhelyről s tegnapelőtt alkonyatkor robogott át az ország határán, majd tegnap este végre beérkezett a szentesi állomásra is. A szerkesztő hazatértét igaz örömmel üdvözi az egész műhely, lapunk minden barátja, de leginkább az az egy kis gazdátlanul hagyott árva íróasztal, mely velünk együtt szívből kívánja, hogy a furcsa nevű fürdő, ahol a gazdája gyógyulást, üdülést keresett, cefedül meghazudtolja legyen azt a híres ígét, aki úgy tartja, hogy: ne hidj magyar a nimetnek, akármivel hitegetnek . . . Ez esetben nyájas, sőt nyájatlan olvasóink is, lapunk legközelebbi számában már bizonyára kapnak nélkülözött írójuktól egy-két kis jóféle madárlátta izletes falatot.

Az a fiatal újságíró, aki szerkesztője hazaérte feletti örömeinek ilyen gyönyörű napihirben tud kifejezést adni, valóban megérdemli az ösztöndíjat.

A sorsjáték.

Egy előkelőbb fehérműkereskedő a minap elküldötte egyik gavallér vevőjének a számláját, azzal a szigorú figyelmeztetéssel, hogy az adósság kifizetését tovább semmiképpen se hajlandó prolongálni és ha az adós ur nem fizet, hát törvényes uton, kéréssel az eszközökkel kényszeríti a tartozás rendezésére.

Amire a következő levelet kapta:

»Tisztelt Uram! Becses levelére válaszul közlöm Onnel házirendemnek következő paragrafusát, melyet minden hitelezőmnek ismernie kell.

14. §. Az évközben érkező számlák iróasztalom fiókjában elhelyezett vaskazettában gyűjtendők minden év január 1-éig, mely napon inasom jelenlétében fehérruhás szobaleányom a kazettából három számlacédulát kivesz. E három számla pontosan kifizettetik.

Figyelmeztetem, hogy ha ön még egyszer az utóbbihoz hasonló levéllel fenyegetőzne, kizárom önt a sorsjátékból.

Tisztelettel stb.»

Remélhetőleg a levél megtette hatását és a kereskedő ezentúl vigyázni fog, hogy az újví sorsjátékból ki ne zárássék.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Szende István dr. temesvári törvényszéki és Flóris Endre dr. balatonfüredi járásbírói jegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

— **Szent István napja.** A nagy nemzeti ünnep Szent István, a legelső magyar király napja Temesvárott is méltó módon folyt le. A templomokban ünnepi istentiszteletek voltak s a székesegyházban Csernoch János dr. megyés püspök nagy asszisztencia mellett celebrálta a misét. Az ünnepi istentiszteleten részt vettek a hatóságok fejei Telbisz Károly dr. udv. tan. polgármester, Hollóssy Gyula vármegyei főjegyző, továbbá Hrabár János altábornagy vezetésével az összes tábornokok, törzs és főtisztek.

— **A Munkáskör jubileuma.** Nagy ünnepek közepe ünnepelte a temesvári munkásság a Temesvári Munkáskör huszonöt éves jubileumát. Egy negyed évszázad óta működik ez a kör a Délvidék metropoliséban s ez az egyesülés volt a legelső szociálista szervezet a Délvidéken. Innen indultak ki az összes szociálista mozgalmak s ez a kör volt csirája annak a hatalmas tábornak, amelyet a szociálisták a Délvidéken képviselnek. A Temesvári Munkáskör alapítói közül még csak egyetlen egy működik Temesvárott: Gábrriel József, a Temesvári Zeitung nyomda vezetője. A Munkáskör huszonöt éves jubileumát Szent István napján ünnepelték a Gyárudvar összes helyiségeiben, ahol Róth Ottó dr. tartotta az ünnepi beszédet. Utána nagy népünnepély volt.

— **Leyritz Ignác temetése.** Nagy résztvétel mellett kísérték szombaton délután utolsó útjára Leyritz Ignácot, a temesvári negyvennyolcas honvédek elnökét. A végtisztességen megjelentek az agg honvédek a zászlóval, továbbá Telbisz Károly dr., udvari tanácsos, polgármester vezetésével a törvényhatósági bizottsági tagok és testületileg vount fel az önkéntes tűzoltókar.

— **Eljegyzés.** Hammer Jenő a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság főtisztviselője eljegyezte Klein Rózi kisasszonyt, Klein Mór magánzó leányát, Temesvárott.

— **Gyilkol a Bega.** A szabadoszás tegnap délután egy emberáldozatot követelt. Az emberek annyira könnyelműek Temesvárott, hogy minden évben, ilyen meleg idején nagy aratása van a Begának. Tegnap este is csaknem két ember lelte halálát a vízben s csak egy lelkes életmentőnek sikerült a saját élete veszélyeztetésével, emberfeletti erővel legalább az egyiket megmenteni.

A gyárvárosi Malom-téren, a román templom előtt tegnap délután hat óra tájban együtt fűrdtek Murza Julia huszonöt éves kávéleány és Kuzmann Józsefné napszamosnő. Fürdés közben a két nő olyan helyhez tévedt, ahol a Begameder rendkívül mély és egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy az ár elsodorja őket. Néhány perc múlva mint a kettő elmerült a habokban. A nagy fürdőközönség ijedten látta a két nő eltűnését s Pór Péter, Gyárváros, Pö-utca 4. szám alatt lakó napszamos gyorsan utána vetette magát. Emberfeletti erővel sikerült neki mind a két nőt a felszínre hozni. Amikor nagy nehezen a partra vitte őket, akkor látta csak, hogy dicséretes munkájának csak fél eredménye van. Kuzmanné még élt, de Murza Julia már halott volt. A jelenlevők a bátor életmentőt zajos ovációban részesítette s résztvevőn tekintett a Bega legújabb áldozatjára, a fiatal leány hullájára. Az esetről azonnal értesítették a gyárvárosi rendőrkapitányságot, amelynek részéről Schemmel Viktor rendőrkapitány és Stefanovits Milivoj dr. kerületi orvos jelentek meg s utóbbi már csak a beállott halált konstatálhatta. A holttestet felboncolják és holnap temetik el.

— **Elmentek a katonák.** Nagy gyásznap borult minden fehérműre, szobaleányra és mindenesre. Ma reggel öt órakor elmentek a katonák. A 29. és 61. gyalogezred vount el a manőverbe vig zeneszó mellett. A 29. gyalogezred ma Végvárnak tart s ott lesz az első pihenő. A hadgyakorlatok Raffna és Németbogsán között folynak le.

— **A Szent István díj.** Oriási részvétel mellett folyt le a Szent István díjért való lövészverseny. Első lett Orsich gróf Ever ready-je. II. Lord Darcy, III. Nagy ur.

— Revolvermerénylet a Belvárosban.

Nagy rémület volt tegnap délben a Belvárosban. A Grizelini-utcai Kocsonyai vendéglőben egyedül mulatott Bondár András, a Hungária-szálloda bérszolgája. Mulatozás közben összekapott Fritz János, Heinrich József és Filipp Mátyás napszamosokkal. Eközben Bondár András elrohant s egy bikacsulokkal felfegyverkezve tért vissza. Be is akart menni a korcsmába, de a korcsmáros nem engedte be. Erre Bondár addig várt künn az utcán, míg a három férfi kijött. Erre nekik esett s verni kezdte őket. Ezek se engedték magukat, mire Bondár egy revolvert húzott elő s három lövést intézett ellenfeleire. Szerencsére egy lövés se talált s csakhamar sikerült a merénylőt lefegyverezni s átadni a rendőrségnek. Ma átkisérlik az ügyészséghez.

— **Atlétika.** Nagykikindán a Zágrábi Akadémiai Sportegylet 4:0 arányban verte meg a TAC csapatot. — Ugyanitt Nagykikinda, Szabadka és Kecskemét kombinált fociballcsapatot verte meg a zágrábi A. S. 1:0 arányban. — Zombolyán az atlétikai versenyen Ujlaki diszkosz- és súlydobásban első díjat, Witzenetz ugyanebben két második díjat, Buko a futásban első, Belu a második díjat nyert. A stafétában a temesváriak egy második díjat nyertek.

— **Házasság.** E hó 20-án a temesvári kir. anyakönyvi hivatalban a következők léptek házasságra: Weisz Manó utazó Herz Etellel Herczeg Árpád áll. főgimn. tanár nővérével és Nádor Albert kereskedő Ürmössi Ilonkával. Tegnap, vasárnap a következők léptek házasságra: Oberle Márton fűtő Semár Katalinnal; Pancov Kornél kereskedő Bavanszky Katalinnal; Prokker Péter napszamos Niedhammer Erzsébettel; Neszveda István szatócs Jäger Katalinnal; Komári Antal dohánygyári altiszt Stefák Josefával és Tietze Jenő kereskedő Novák Bertával.

— **Idill a Török császár előtt.** Parázs verekedés volt pénteken este a gyárvárosi Török császár vendéglő előtt. Jäger Péter napszamos rátámadt Nikola Péter Turulgyári munkásra s először fejbe vágta, majd megbicskázta. A késelőt letartóztatták.

— **Halálozások.** Parkas István volt kerékgyártó 67 éves korában meghalt. Ma délután 5 órakor temeti a »Szent Margit« temetkezési vállalat a józsefvárosi Fröbl-utca 58. szám alatti halottasházból.

László Eszter magánzó 85 éves korában meghalt. Ma délután 4 órakor temeti a »Szent Margit« temetkezési vállalat a józsefvárosi Dózsa-utca 3. szám alól.

Planck Lőrinc, építőpallér, 63 éves korában meghalt. Ma temetik az erzsébetvárosi Hattyu-utca 36-ik szám alól.

Lehotka Veronika, 18 éves varróleány a józsefvárosi Csillag-utca 58-ik szám alól meghalt. Holnap délután hat órakor temeti a Kegelet temetkezési vállalat.

— **Tűz.** Pénteken este az a vészír járta be a várost, hogy a közeli Temesújfalú község teljesen lángokban áll. Erre Blum Mór józsefvárosi tűzoltóparancsnok vezetése mellett a józsefvárosi tűzoltókar kísértett a helyszínre, ahol azonban csak néhány buza- és szalmakazal égett. A kár körülbelül három-ezer korona.

— **Mielőtt butort vásárolna** tekintse meg Krausz Armin Temesvár, Belváros, Zápolya-utca 6. szám alatti butorraktárát, ahol az áru olcsósága és szoliditása meg fogja lepni.

Saját készítményü állandó nagy butorraktár Schusztér Ferencnél, Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 18.

— **Legújabb kalaptük és brochetek** Baruch Üvegudvar, Temesvár.

— **Igyék csak buziási Phönix vizet.** Elsőrendű legolcsóbb ivóvíz, mely felülmul minden más ásványvizet. Megrendeléseket átvész a helybeli józsefvárosi raktár, Vaspályasor 4. — Telefon 862.

Felelős szerkesztő: Orich Győző.

APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszerű beiktatása 4 fillérbe kerül, vastagabb betűkkel 8 fillér, legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levelezés.

Fiatal
özvegy barátságát keresem. Kalandornők, kérem, kiméljenek meg leveleikkel. Jelige »Fiatal özvegy« a kiadóba. 452

Szeretném
ha szeretnének. Keresve keresem fiatal, tüzesvérű asszony ismeretségét, aki egy szép urigyerek barátságára vágyik. Leveleket »Adám Eva« jeligére a kiadóhivatalba kérek. 461

Intelligens
urifü, csinos és vigkedélyű médi barátságára vágyik. Levelek »Idealista« jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 466

Uri
fiu házasság céljából megismerkedni óhajturileány-

nyal vagy elvált asszonynyal. Levelek »Bolgog jövő« jelige alatt a kiadóba kéretnek. 462

Különféle.

Intelligens
keresztény, gyermektelen házaspár, egy kisebb tanulót intelligens családból teljes ellátásra elfogad. Lakásuk a város leg-egészségesebb helyén, iskolákhoz nem messze, központban van. Cim a kiadóhivatalban. 454

Szegénysorsu
családapa, kinek 2-3 gyermeke van, biztos keresetre tehet szert. Cim a kiadóhivatalban Mercy-utca 6, I em. 443

Fűszer-
kereskedéshez alkalmas állvány és kiszolgáló asztal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 465

Butorozott
szoba, előszobával, csinosan berendezve, szeptember hó 1-től Belváros, Zápolya-utca 6. szám, I. emelet, 19. ajtó alatt kiadó. 460

Ügyes
női ruhaszabásznő állandó évi foglalkozáshoz kerestetik. Veszely, Ferencváros, Vár-sor (Stefanovits-féle házban). 467

Levélhelyekben
is lehet az apróhirdetések árát mellékelni, ezen esetben azonban célszerű ajánlva küldeni a levelet, mert különben a hirdetés megjelenéséért a kiadóhivatal felelősséget nem vállalhat. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyeknek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbít, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Akinek
ismeretség híján házastársra nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vincellére, kertészre, kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzbeszedőre, házmesterre, stb. van szüksége

Aki
bérbeadni kíván birtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket

Aki
mindezeket vétel vagy bérbe vétel céljából keresi;

Aki
valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban érte cél, ha a

Polgári Ujság
apróhirdetési rovatát használja.

Célszerű az apróhirdetés szövegét LEVELEZŐ LAPON beküldeni.

Polgári Ujság
kiadóhivatala, Mercy-utca 6. sz. Telefon 608.

Butor

legjobb és legszolidabb kivitelben. Nagy választék diván-, ottomán-, matrac-, bőr- és szalngarnitúrákban, legolcsóbb árban kedvező fizetési feltételek mellett.

FELLEGI ÁRPÁD

butorraktára

Temesvár - Józsefváros, Küttl-tér
Török-utca 1. sz. Telefon 1019.

3-4 jócsaládból való

kosztos deák

felvétetik özv. Polónyinénál, Józsefváros, Begabalsor 16. sz.

RIEGER E. és F.

ékszerészeknél

Temesvár - Belváros, Hunyadi-utca 4. sz.
található a legnagyobb választék

**ékszer-, arany- és ezüstárakban
valamint zsebórákban.**

Alkalmi és nászajándékok.

Új tűzifa üzlet.

Gyárváros, Klapka-sor 8. szám alatt (Blau szeszgyár) tűzifatelepet létesítettünk, melyen elsőrendű tűzifák aprított minőségben is eladásra kerülnek s kivánsághoz képest házhoz szállítatnak.

Petroszai Erdővállalat.

— Telefon 536. —

BRAUN EDUARD

HIRDETÉSI IRODÁJÁT

BUDAPEST, VI., RÉVAY-UTCA 1. SZ.

(VÁCZI-KÖRUT SAROK)

FONCIÈRE-PALOTÁBA

HELYEZTE ÁT.

— TELEFON: 128-24. —

Hirdetések felvétele

a világ összes hírlapjai részére.

Dijmentes felvilágosítások.

Kitüntetve: az első díjjal, elismerő okirat, aranyéremkereszttel, újságreklámnak MINTASZERŰ elkészítéséért.

Csoda!

hívják azt a világszert, amely szabadított már kától.

ölömméregnek

hírű, kipróbált ezernyi embert álmatlan éjszakai.

Mindenki meggyőződhetik affelől, hogy csak az én mérgelem segíti elő a kémiai gőzapparátusa révén a poloskák teljes és rögtöni kiirtását, mert a gőz a legmélyebb falrészekbe is hatol és a legelűgöttabb poloskákat családijával együtt kipusztítja. Nálam nem ecsettel kenődik szét az anyag. A kémiai apparátusok könnyen kezelhetők és felelnek K 1. napi használatra is kiadatnak. 1/2 liter ölöszer K. 1-50. Csakis **Hoffmann J-nél**, Temesvár-Gyárváros, Hosszu utca 9. sz. a. kapható. Szívességből engedélyezett telefonszám 691.

Husárok Ujkissodán

Marhahus eleje 44 kr., hátulja 48 kr., pecsenye 52 kr. Borjúhus eleje 60 kr., hátulja 68 kr. Disznó-hus kocsonyának 64 kr., oldalas 68 kr., karaj 72 kr. a többi részek 72 kr., nyers szalonna és hár 80 kr., füstölt szalonna 92 kr. Zsir 84 kr., házi kolbász és hurka 80 kr., füstölt sonka eleje 90 kr., hátulja 1 frt 10 kr., bárányhus eleje 44 kr., hátulja 48 kr. Kilonként. Minden elsőrendű minőségben. Naponta omnibusz-közlekedés.

Tisztelettel
Knab Antal.

Gépileg berendezett márvány- és gránit-ipar.

TUNNER KORNEL
KÖFARAGÓMESTER • SÍRKŐRAKTÁRAK
TEMESVÁR

GYÁRVÁROS, ANDRÁSSY-ÚT 22 • JÓZSEFVÁROS HUNYADY-ÚT 4.
TELEFON 280.

Legszebb és legjobb kivitel.   Legolcsóbb árak.

Lapelárusítók

Jelentkezési fizetés mellett felvételek. Jelentkezési Mercy-utca 6. szám, I. emelet a kiadóhivatalban.

Telefonszám 991.   Telefonszám 991.

Villamos motorok és dynamók

legolcsóbb beszerzési forrása

HINTERSEER és BARTH

elektrotechnikai gyár

TEMESVÁR - JÓZSEFVÁROS, RÓZSA-UTCA 47.

Gyártmányunk előnyei:

Magas hatásfok, gyors csapágyak, kevés áramfogyasztás

Elvállaljuk bármely gyártmányú villamos motor és dynamógép szakszerű és gyors javítását.

Szállítunk kisiparosok részére teljes gépterendezéseket, előnyös fizetési feltételek mellett. — Költségvetés és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A Polgári Ujság apróhirdetési levelezőlapjai 15 szög 50 fillérért
25 szög 80 fillérért
40 szög 1 koronáért   minden tőzsdében kaphatók.